EIDEFOSS

Årsrapport og regnskap 2011

A/S Eidefoss er et aksjeselskap som eies av kommunene Vågå, Lom, Sel, Dovre og Lesja med 20% hver. Selskapets hovedkontor ligger i Vågå.

Vår nye *visjon* er
"Tenk fornybart med oss!".

Vår forretningsidè er:
Eidefoss skal være et energiselskap som produserer, transporterer og selger fornybar energi og utnytter selskapets forretningsmuligheter på kort og lang sikt.

Selskapets formål:

- Selvstendig selskap i Nord-Gudbrandsdal som gir stor, regional verdiskaping og godt utbytte til eierne.
- Utbyttet er selskapets viktigste bidrag tilbake til lokalsamfunnet.
- Selskapet skal i størst mulig grad utvikle og beholde lokal kompetanse og sterk, regional identitet.
- Selskapet skal ha høy forsyningssikkerhet.

A/S Eidefoss er morselskap for konsern med datterselskapet Otta Biovarme AS hvor selskapet eier 80%. Otta Biovarme AS driver med produksjon og salg av varmt vann basert på biobrensel.

Eidefoss har områdekonsesjon for å distribuere elektrisk kraft til innbyggerne i eierkommunene unntatt Sjoaområdet og Sandbumoen i Sel kommune.

Linjenettet med tilhørende transformatorstasjoner består av:

205 km 66 kV kraftlinjer
6 transformatorstasjoner 66/22 kV
999 km 22 kV linjer og kabler
1058 nettstasjoner 22/0,23 kV
1823 km lavspentlinjer og -kabler

Midlere kraftproduksjon fra våre 4 kraftstasjoner er på ca. 366 GWh.

Hovedtrekk
I 2011 ble kraftproduksjonen 384(356) GWh, og dette er 5 % høyere enn midlere årsproduksjon. 2011 var et spesielt år når det gjelder været. Fram til juni kom det lite nedbør, og magasinfyllingen i Norge begynte å bli prekær på ettervinteren. Dette skyldes lav magasinfylling høsten 2010 på grunn av tørt vær, samtidig som november og desember var mye kaldere enn vanlig med rekordhøyt forbruk som konsekvens. I januar og februar kunne det se ut til å bli behov for strømrasjonering. Det er første gangen at vi fryktet at vi kunne få bruk for strømrasjoneringsplanene våre. Kjernekraftverkene i Sverige hadde heldigvis høy regularitet, og dette resulterte i rekordhøy import av strøm som med et nødskrik berget oss ut mars. Når så vårløsningen kom tidligere enn vanlig med mye uregulert tilsig fra begynnelsen på april, kunne vi puste lettet ut.

Så kom mai med dobbel nedbørsmengde i Vågåmo, og deretter var det mye regn gjennom hele sommeren. I Vågåmo ble det registrert 378 mm i juni, juli og august, og det er 10 % over normal nedbør for hele året. Det hele toppet seg i pinsehelga, da Ottaelva nådde en flomtopp på 1040 m^3/s.

I mai kom NVE med en positiv innstilling der de anbefaler OED å gi konsesjon på Smådøla kraftverk. Med det var en ny milepæl i konsesjonsprosessen for Smådøla nådd.

Gjennomsnittlig systempris i kraftmarkedet for året ble 36,7 øre/kWh, mens prisen i område 3 ble 37,0 øre/kWh.

Avkastningen i finansmarkedet var meget dårlig i 2011 med et negativt resultat på 4,2 %. Det var spesielt aksjemarkedet som gikk nedover på grunn av gjeldskrisen i Hellas og andre sør-europeiske land. Samlet ga alle virksomhetsområdene et driftsresultat på 105 MNOK av en omsetning på 255 MNOK. Netto finansinntekter på minus 14 MNOK, førte til at årsresultat før skatt gikk ned til 90,9 (156,3) MNOK. Resultat etter skatt ble 36,1 (77,6) MNOK, som er betydelig lavere enn det normale de siste årene. Styret er ikke tilfreds med dette, men hovedårsaken finnes i finansresultatet som vi vet kan svinge mye fra år til år. Totalkapitalrentabiliteten for selskapet er beregnet til 12,8 (21,9)%.

Produksjon
For 3. året på rad kom det lite nedbør i nedslagsfeltet til Tesse, og da smeltingen startet, var snømengden kun 60 % av det normale. Det tørre været tok slutt utpå vårparten, og vi registrerte opp mot 600 mm nedbør i Veodalen i de tre sommermånedene, slik at Tesse var breddfullt allerede i slutten av juli. En samlet årsproduksjon på 384 GWh er vi derfor meget tilfreds med.

Året startet med at aggregatet i Midtre Tessa fikk omfattende turbinskader som en følge av at sambandet til Fluguhaugdammen falt ut under uvær natt til 1. nyttårsdag. Aggregatet måtte demonteres og sendes inn på reparasjon.

Avbuddstiden ble 63 døgn, og tapt produksjon utgjorde 4,04 GWh til en beregnet verdi av 2,3 MNOK. I tillegg kostet reparasjonen 1,5 MNOK. Forsikringsselskapet ville ikke betale erstatning til å begynne med, da de hevdet at skaden skyldtes normal slitasje. Etter noen runder med argumentering og innsending av detaljert informasjon, fikk vi til slutt gjennomslag for vårt krav. Da var saken allerede sendt inn til forsikringsklagenemnda for vurdering, men den ble trukket da forsikringsselskapet ga oss medhold.

Aggregat 1 og 2 i Nedre Tessa ble planmessig renovert om våren, og ble satt i drift i midten av juli. Det viste seg imidlertid at turbinlageret på aggregat 1 begynte å subbe ved høyt pådrag. Leverandøren greidde ikke å løse problemet før tappesesongen startet, til tross for flere forsøk på å rette feilen, så vi besluttet å kjøre med redusert pådrag til vi kan stoppe i mai. Leverandøren skal da demontere turbinen ennå en gang for å sette inn en ny spaltering som stemmer med spesifikasjonen. Det er da håp om å kunne få ut maksimal effekt. Disse problemene resulterte i et produksjonstap på 1 MNOK

Vår egen kraftproduksjon, eksklusive konsesjonskraft, oppnådde en gjennomsnittlig salgspris på 37,4 øre/kWh takket være vellykket prissikring av nesten halve kraftproduksjonen.

Finansplasseringer i det finansielle kraftmarkedet ga i 2011 en negativ avkastning på 2,9 %. Vi har satset på denne finansplasseringen for å spre risiko i forhold til det ordinære finansmarkedet. Siden vi startet med denne plasseringen i 2002, har vi hatt en årlig, gjennomsnittlig avkastning på 12 %. Dette er meget tilfredsstillende sammenlignet med andre aktuelle finansplasseringer.

Biovarmeanlegget på Otta hadde en varmeleveranse på 11 GWh, og underskudd etter skatt ble 0,15 MNOK. Dette er et dårligere resultat enn de tre første driftsårene, og skyldes først og fremst lavere kraftpris og dermed lavere varmepris og inntekt til Otta Biovarme.

Nett

Samlet forbruk i nettet eksklusive tap var på 312 (350) GWh, en reduksjon på 11,0 % fra 2010. Alle månedene unntatt februar var mildere enn normalen i 2011, og forebruket ble derfor lavt sammenlignet med 2010.

Årets KILE-kostnad(kostnad for ikke-levert energi) ble 5,2 MNOK, som er 1,7 MNOK høyere enn i 2010. Det så lenge ut til å bli en kostnad godt i underkant av den vi fikk i 2010, men orkanen Dagmar rammet også Eidefoss nokså hardt natt til 2. juledag. I løpet av ett døgn fikk vi avbrudd som kostet oss nesten 2 MNOK i KILE. Det meste ble forårsaket av at de to 66kV-linjene over Slådalen måtte koples ut i tre timer på grunn av at den meget harde vinden førte til at fasene slo sammen og kortsluttet. Vi har hatt lignende problemer i dette området tidligere, og det vil bli vurdert tiltak for at dette ikke skal skje på nytt. Det er et mål å få KILE-kostnaden lavere. Såkalte gjeninnkoplinger, dvs. korte strømblunk, ble innført som en avbruddskostnad fra 2010. Vi har vært plaget med relativt mange slike, spesielt i sommerhalvåret, men det ser ut til at montering av jordslutningsspole i noen av transformatorstasjonene har redusert omfanget en del.

Nettinntektene ble på 82 (96) MNOK, en nedgang på 14 MNOK fra 2010. I denne sammenligningen må en ta hensyn til at merinntekten ble på 1,6 MNOK i 2011, mens det var en mindreinntekt på 12,4 MNOK i 2010. Merinntekten skyldes at tapskraftprisen ble mye lavere enn forutsatt i netttariffen, samtidig som KILE-kostnaden ble høyere enn budsjettert. Avkastningen på nett ble 3,9 (11,0) %.

I forbindelse med at vi fra og med 2003 har balanseført pensjonsforpliktelsen, har NVE etter søknad etterberegnet vår mer-/mindreinntekt for perioden 2003 til og med 2010. Dette resulterte i øket, aktivert mindreinntekt med 8,46 Mkr og økte aktiverte renter av mindreinntekt med 2,31 Mkr. Bokført mindreinntekt er nå på 26,8 (19,9) MNOK pluss renter på 7,2 (4,3) MNOK, i alt 34 (24,2) MNOK. Dette beløpet utgjør ca. 40 % av samlet inntektsramme, og vil kunne avregnes mot merinntekt i de kommende år.

Av litt større prosjekter innen nettvirksomheten, kan det nevnes at en strekning på Høvringen nå er skiftet ut til 22 kV kabel, og det samme er tilfelle for en strekning i Vårdalen.

Energiomsetning

Kraftsalg til næringslivs- og husholdningskunder var på 222 (266) GWh inkludert pliktleveranse.

Vår andel av det lokale totalmarkedet blant privatkunder har etter noen år med svak nedgang stabilisert seg, og den er fortsatt meget høy. Nedgangen i levert kvantum skyldes i hovedsak forbruksnedgangen på grunn av mildt vær. Det er et mål å øke markedsandelen i 2012.

Konkurransen blant kraftleverandører i sluttbrukermarkedet er fortsatt meget hard, men vi har sett en liten tendens til at noen leverandører etter hvert innser at de må legge på litt høyere marginer for å oppnå lønnsomhet. Våre egne marginer førte til et resultat etter skatt på ca. 150 kr pr. kunde. Det er med andre ord en nokså marginal butikk å drive med strømsalg til kunder slik som markedet har utviklet seg. Områdeprisene i Norge har vært ganske like gjennom året. Det er når det drar seg til med høyere effektbehov, slik at nettkapasiteten blir satt på prøve, at det blir stor forskjell på områdeprisene. Av hensyn til kraftmarkedet og forsyningssikkerheten, er det derfor fortsatt viktig å bygge mer nett både i Norge og til utlandet.

Finansforvaltning

Kapitalforvaltningen i finansmarkedet gikk svært dårlig i 2011, og endte med en negativ avkastning på 4,2 %. Gjennomsnittlig avkastning de siste 10 årene er likevel 6,3 %, dvs. betydelig høyere enn 3 måneders NIBOR som er 2,95 % i den samme perioden. Meravkastning på porteføljen i forhold til bankrente er fortsatt på rundt 40 %-poeng siden vi engasjerte Alfred Berg som forvalter i 2002.

Framtid for Eidefoss
2011 viste med all tydelighet hvor mye og fort det kan svinge i kraftmarkedet. To tørr-år etter hverandre med tilhørende rekordlav magasinfylling i Norge, ble avløst av ett av de mest nedbørrike årene siden de offisielle målingene startet. Endringen fra tørre til breddfulle magasiner skjedde på 4-5 måneder. På toppen av dette, var det meget kaldt i 2010, mens 2011 ble et mildt år.
En konsekvens av dette, var at meget høye kraftpriser etter hvert ble avløst av lave kraftpriser. En annen konsekvens, var at strømforbruket gikk fra meget høye nivåer til lave nivåer. For et energiselskap som lever av kraft- og nettleieinntekter, er det klart at disse endringene må få konsekvenser for det økonomiske resultatet.

Kraftutbyggingsprosjektene som vi har arbeidet med i lang tid, har ikke hatt den framdriften som vi håpet på. Dette har ført til at vi har utsatt omleggingen av finansplasseringene våre – dessverre med et verditap som konsekvens. Aksjemarkedet var dårlig i 2011, med en negativ avkastning på porteføljen på 4,2 %. 2012 har startet mye bedre, og vi har tro på en positiv periode i aksjemarkedet fram til vi skal bruke pengene på nye kraftverk dersom vi får konsesjon. Alternativ plassering av midlene gir for tiden meget lav avkastning, og vi vil derfor fortsatt ha en begrenset del av pengene i markeder med litt høyere risiko i noen få år til.

Eidefoss fortsetter å komme godt ut av effektivitetsmålingen som NVE utfører for å beregne årlig inntekstramme på nettvirksomheten. Vårt mål er at vi over tid skal greie å være 10 % mer effektive enn et gjennomsnittlig nettselskap i Norge, og vi greidde det i 2011. Inntektsrammemodellen vil bli justert en del fram til 2013, og det blir spennende å se hvilke utslag det vil få. Eidefoss har i alle år lagt vekt på å ha mest mulig stabile tariffer justert for prisstigning, og opparbeidet mindreinntekt kan brukes til å innjustere dette. Samlet mindreinntekt er nå på over 40 % av påregnelig inntektsramme, og det kan bli vanskelig å hente dette inn gjennom nettleien i løpet av noen år. Vi må derfor ha oppmerksomhet rundt dette faktum i tida som kommer.

I løpet av 2011 er det inngått ny avtale med Eidsiva Bredbånd(EB) om samarbeid knyttet til utbygging og leie av fiberinfrastruktur. Avtalen gir en langsiktig forutsigbarhet for både Eidefoss Nett og EB fram til utløp i 2050. Eidefoss er da sikret en langsiktig, grei avkastning på sine fiberinvesteringer, samtidig som EB, som vi eier 1,6 % i, har fått et godt grunnlag å drive videre på.

Såkalte FTH-prosjekt, dvs. fiber til boliger, ble ikke satt i gang i 2011 på grunn av manglende bestillinger fra kunder. Vi håper at dette skyter ny fart i 2012. EB har nå solgt seg helt ut av Ventelo, og har da blitt kvitt en klamp om foten med et tap på 145 MNOK som konsekvens. Eidefoss skrev ned sine verdier i EB med 10,1 MNOK i 2010, og vurderer ytterligere nedskrivninger som unødvendig pr. dato.

Konsesjonssøknaden for Rosten kraftverk ligger fortsatt hos NVE til vurdering. Det har nå gått snart ett år siden sluttbefaringen, og vi venter i spenning på hva NVE innstiller på. Det faktum at Sel kommune har gått imot søknaden, fører til at usikkerheten er ekstra stor. Vi tror likevel at NVE innstiller på at vi får konsesjon, fordi prosjektet gir 180 GWh ny, fornybar kraft, og det må vel kunne påstås at utbyggingen alt i alt er relativt lite kontroversiell. Eidefoss har en intensjonsavtale med Sel kommune om å kunne leie eller kjøpe deres fallrett i Rosten på 18 %.

Søknaden for Nedre Otta er nå sendt til NVE. Det pågår fortsatt forhandlinger med fallrettseierne etter at vi gikk ut med et konkret forslag våren 2011. Forhandlingene er konstruktive, og vi har et godt håp om å komme i mål innen rimelig tid. Parallelt med dette, pågår det en dialog med vertskommunene for å få til en utbyggingsavtale. Det er en stor utfordring at elvekraftverk gir lite konsesjonskraft, mens forventningene til kommunale inntekter er minst like høye som om det var et magasinverk. Utbyggerne har gått ut med et konkret forslag og fått tilbakemelding om at vertskommunene synes at det er et godt utgangspunkt for videre forhandlinger.

I mai fikk vi positiv innstilling fra NVE angående konsesjon på Smådøla kraftverk. Søknaden ligger nå hos OED, og vi har mottatt signaler om at det er sjanse for at vi får ja til bygging. Endelig svar ventes før sommerferien 2012. Dersom det skjer, blir det en ny milepæl i Eidefosshistorien. Det er fortsatt ikke inngått avtale med Statskog om leie av fallretten, men forhandlingene har gått framover i retning av et nivå som vi mener er bærekraftig for prosjektet. Det er derfor godt håp om at vi i løpet av 1. halvår 2012 kommer fram til en avtale om leie av fallretten i 60-70 år på akseptable vilkår. Vi startet å arbeide med Smådølaprosjektet i 2005, og hvis vi setter spaden i jorda i 2013, er det håp om drift i 2015.

Vi har fortsatt ikke fått vedtak på Skjerungåa fra NVE. Det er snart to år siden ferdigbefaringen, så framdriften går meget sakte.

Eidefossen i Ottaelva.

Regjeringen vedtok den nye ordningen med el-sertifikater fra 01.01.2012. Dette vil bli et meget viktig bidrag for å få fram ny, fornybar energi fram mot 2020. Ordningen i Norge lukkes ved utgangen av 2020, så det blir et kappløp med tiden fram til det tidspunktet. Det er Nedre Otta som ligger dårligst an av våre prosjekter, men med normal saksbehandlingstid, bør det gå greitt å få anlegget i drift innen fristen.
Alle prosjektene som vi arbeider med, vil komme inn under det nye sertifikatmarkedet. Disse inntektene vil redusere risikoen i prosjektene, og framskynde tidspunktet for positive kontantstrømmer, noe som eierne i Eidefoss til slutt vil få glede av. Styret vil spesielt peke på de store ringvirkningene som disse utbyggingsprosjektene vil gi både i utbyggingsperioden og i ettertid. I så måte vil investeringene på opp mot en milliard kroner komme hele regionen til gode.

Glommens & Laagens Brukseierforening fikk ny konsesjon for den lille Tessereguleringen og andelen til de private på den store Tessereguleringen i november. Dessuten ble konsesjonen for de offentlige eierne på den store Tessereguleringen revidert. Den mest negative konsekvensen for Eidefoss, er at vi blir pålagt å kjøre Tessastasjonene slik at Tesse med stor sannsynlighet har et nivå på 850,92 m.o.h. pr. 1. juli. I tillegg tillates vi ikke å gå over 853,92 før 1. september med mindre vi kan hindre skadeflom. De nye vilkårene fører til at vi får ennå mindre handlingsrom i kjøringen av stasjonene, og et sannsynlig produksjonstap på 13-14 GWh pr. år av en gjennomsnittlig produksjon på 280 GWh. Restriksjonene er innført av estetiske grunner, samt at høstingen av dyrket areal som ligger ned mot Tesse skal gå greitt i august. Vi har fortsatt vansker med å forstå at de estetiske forholdene vil bli vesentlig bedre med den foreslåtte innskrenkningen i reglementet, og det er etter styrets syn tvilsomt om dette har en årlig verdi på 5 MNOK, som tilsvarer produksjonstapet til Eidefoss.
Til syvende og sist er det eierne som må ta dette tapet.

Regjeringen vedtok nye eiendomsskattesatser i 2011 med tilbakevirkende kraft til 01.01.2011. Taket blir justert opp til en faktor på 2,74 kroner per kWh av anleggets gjennomsnittlige produksjon over en periode på syv år Dette vil øke eiendomsskatten for Eidefoss med vel 1 MNOK pr. år. Alt i alt er styret tilfreds med at det endelige vedtaket ikke ble ennå verre for kraftprodusentene.

Eidefoss har som mål å få til lønnsom vekst basert på mer bygging av ny, fornybar vannkraft. "Tenk fornybart med oss" er vår nye visjon. Eksisterende kraftstasjoner begynner å bli gamle, og Eidefoss har hatt en lengre periode der vi har høstet av nedskrevne anlegg. Tiden er nå inne for å så på nytt slik som våre forgjengere gjorde for 60 år siden. Den billigste, fornybare energien som vi kjenner til i dag, vannkraften, har bidratt til å gjøre Eidefoss til et solid selskap. Våre nye investeringer på opp mot 1 milliard kroner skal sørge for at kommende generasjoner i eierkommunene skal få glede av ennå større inntekter. Det er vår oppgave som styre i Eidefoss å legge best mulig til rette for at så skjer ved å ha en løpende og god dialog med verskommuner og eiere slik at de er positive til investeringene. Langsiktighet er et viktig stikkord som må følges for å nå disse målene.

STYRET
Styret har 7 medlemmer. Det velges ett medlem fra hver av eierkommunene, og to velges av de ansatte etter aksjelovens regler.

Styret i 2011:
Per Dag Hole fra Lesja kommune
varamedlem Heidi Vognild
Bengt Fasteraune fra Dovre kommune
varamedlem Else Hole Ulekleiv
Grete Sjurgard fra Lom kommune
varamedlem Magny Hilde
Dag Erik Pryhn fra Sel kommune
varamedlem Anita Sletten Nuvstad
Rune Øygard fra Vågå kommune
varamedlem Astrid Sveen Løkken

Valgt av de ansatte:
Øystein Tho og Steinar Dahlen med varamedlemmer Kjell Gunnar Reiremo og Synnøve Hagen.

Hole og Pryhn er henholdsvis styreleder og nestleder.

ORGANISASJON
Antall ansatte ved årets slutt var 72 (71 i 2010). Disse utgjør i alt 68 (67) årsverk. I tillegg har vi 4 (3) lærlinger.

Likestilling
Selskapet har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. Det skal ikke forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement og rekruttering. I 2011 var 12 av 72 ansatte kvinner. Bransjen er generelt preget av lav kvinneandel. Det er ikke gjennomført spesielle likestillingstiltak gjennom året. Kvinnelige og mannlige ansatte har lik lønn for likt arbeid. Ved nye ansettelser er selskapet bevisst på å ivareta likebehandling mellom kjønn.

Diskriminering
Selskapet har som mål å være en arbeidsplass hvor det ikke forekommer diskriminering på grunn av etnisk bakgrunn, nasjonal opprinnelse, hudfarge, språk, religion og livssyn eller nedsatt funksjonsevne.

Selskapet har ikke sett det som nødvendig å iverksette særskilte tiltak mot diskriminering.

Internkontroll/HMS
Bedriftens verne- og miljøarbeid er innrettet og drevet etter forskrifter og dokumentasjonskrav fastsatt i lov om Internkontroll. Lovens intensjon - å nå en best mulig standard for helse, miljø og sikkerhet for alle ansatte - søkes løpende ivaretatt. Eidefoss er medlem av Gudbrandsdal Bedriftshelsetjeneste. I vår virksomhet har mange sitt daglige arbeid i tilnytning til høyspenningsanlegg og annet arbeid som er forbundet med risiko for skader. Vi har kontinuerlig fokus på dette blant annet gjennom risikovurderinger i forkant av arbeidsoperasjoner og målsetting i strategiplanen.

Personale
Det er et overordnet mål at bedriften skal være en attraktiv arbeidsplass. Arbeidsmiljø og bedriftskultur skal være basert på respekt, tillit og trivsel som oppnås gjennom godt samarbeid, åpen kommunikasjon og god intern informasjon. Dyktige, kompetente og motiverte medarbeidere er den viktigste nøkkelen for å nå våre framtidige mål.

Ulykker og skade- og sykefravær
I løpet av året ble det registrert 11 (9 i 2010) arbeidsulykker med personskade. 2 (3) av dem førte til personskade med fravær. Det er et mål å komme ned på maksimalt en ulykke pr. år.

Samlet fravær inkludert langtidsfravær og permisjoner var 5,2 (5,0) %. Av dette utgjorde langtidsfravær 1,8 (2,7) %, mens vanlig fravær var 2,9 (2,8) %. Permisjoner og annet fravær utgjorde 0,5 (0,5) %. Fraværsprosenten er omtrent stabil fra 2010, og den er på et lavere nivå enn gjennomsnittet for alle bransjene i Norge, og på gjennomsnittet for vår egen bransje.

YTRE MILJØ
Bedriften forurenser ikke det ytre miljøet ut over det som naturlig følger av vår virksomhet. Hensynet til det ytre miljø er en vesentlig del av planlegging og gjennomføring av aktiviteter i selskapet.

ØKONOMI/REGNSKAP
I konsernregnskapet er alle interne inntekter og utgifter eliminert. Aksjer i datterselskapene er eliminert. Interne fordringer og gjeld er avregnet mot hverandre slik at regnskapet gir et korrekt bilde av konsernet som en økonomisk enhet. Minoritetsinteressens andel av resultat og egenkapital er vist særskilt.

Resultat, kontantstrøm, investeringer, finansiering og likviditet
Omsetningen i selskapet gikk ned fra 279,1 MNOK i 2010 til 254,5 MNOK i 2011. Årets driftsresultat ble 104,8(140,0) MNOK, mens resultat før skatt ble på 90,9 (156,4) MNOK.

Resultat etter skatt ble 36,2(77,6) MNOK. Sammenlignet med 2010, er dette en nedgang på 53,4 %, og hovedårsaken finnes i dårlig avkastning i finansmarkedet. Driftsresultatet karakteriseres som tilfredsstillende når en tar hensyn til at oppnådd kraftpris falt med 12 % fra 2010.

Finansinntektene er på minus 7 MNOK, som tilsvarer en negativ avkastning på 4,2 %. Eksponeringen i aksjemarkedet er på ca. 40 % av samlede likvide midler pr. 31.12.2011.

Samlet kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter i selskapet var på 130,4 (82,2) MNOK.

De samlede investeringene i selskapet i 2011 var 32,7 (20,4) MNOK.

Selskapets likviditetsbeholdning i bankinnskudd og kontanter var 108,3 (58,5) MNOK pr. 31.12.11. Selskapets evne til egenfinansiering av investeringer er god.

Selskapets finansielle stilling er god, og selskapet kan pr. 31.12.2011 nedbetale kortsiktig gjeld ved hjelp av sine mest likvide midler.

Totalkapitalen var ved utgangen av året 742,2 MNOK, og 781,0 MNOK pr. 01.01.2011. Egenkapitalandelen pr. 31.12.2011 var 61,9 %, sammenlignet med 59,3 % pr. 01.01.2011.

Finansiell risiko
Valutarisiko
Eidefoss er eksponert for endringer i Euro-kursen fordi all fysisk krafthandel på NordPool Spot foregår i Euro. Det er inngått finansielle kraftavtaler på Nasdaq OMX for å prissikre kraftproduksjonen for 2012-14, og disse blir delvis valutasikret. Vi har også noen bankkonti som er eksponert mot Euro. Samlet omfang av eksponeringen mot Euro blir ikke så stort at det utgjør noen vesentlig valutarisiko.

Styret i AS Eidefoss.
Bak fra venstre: Øystein Tho, Steinar Jørråndstad, Steinar Dahlen og Hans Kolden (administrerende direktør).
Forann fra venstre: Arnulf Furuhovde, Grete Sjurgard, Lene Sørbråten og Per Dag Hole (styreleder).

Renterisiko
Eidefoss er eksponert mot endringer i rentenivået både når det gjelder ansvarlig lån og kapitalplasseringer. Dette vil påvirke både finanskostnader og finansinntekter, og det kan bli relativt store endringer fra år til år når rentenivået beveger seg mye. Videre kan endringer i rentenivået påvirke investeringsmulighetene i fremtidige perioder.

Kredittrisiko
Risiko for at motparter ikke har økonomisk evne til å oppfylle sine forpliktelser anses lav, da det historisk sett har vært lite tap på fordringer.

Likviditetsrisiko
Selskapet vurderer likviditeten som meget god. Det kan ligge en risiko i de sikkerhetskrav som stilles på finansielle kraftkontrakter, men den vurderes ved årsskiftet til å være lav.

Generelt
Det eksisterer investeringsinstrukser for plassering av finansielle midler i både kraftmarkedet og finansmarkedet. I tillegg har styret godkjent en strategi for prissikring av kraftproduksjonen i et eget risikodokument. Så lenge disse instruksene følges, er det styrets vurdering at den finansielle risikoen er begrenset og godt innenfor selskapets økonomiske tåleevne.

Styret bekrefter at forutsetningen for fortsatt drift er til stede. Årsregnskapet for 2011 er avlagt under denne forutsetningen.
Det framlagte resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter gir etter styrets oppfatning et rettvisende bilde av selskapets eiendeler og gjeld samt finansielle stilling og resultat.

Regnskapet viser et overskudd etter skatt på 36,152 MNOK for morselskapet A/S Eidefoss og 36,007 MNOK for konsernet A/S Eidefoss.

Det foreslås utbetalt utbytte med kr. 3333,33 pr. aksje, i alt 40,000 MNOK. Det manglende beløpet tas fra annen egenkapital slik at samlet disponering blir:

Utbytte	kr	40.000.000
Fra annen egenkapital	kr	3.847.589
Sum disponert	kr	36.152.411

Selskapet har pr. 31.12.11 fri egenkapital på 298,692 (281,232) MNOK.

Minoritetsinteressenes andel av konsernresultatet er -0,029 MNOK mot 0,221 MNOK i 2010.

Vågå, 19.04.2012

Per Dag Hole
styreleder

Lene Sørbråten

Arnulf Furuhovde

Steinar Jørråndstad

Grete Sjurgard

Øystein Tho

Steinar Dahlen

Hans Kolden
adm. direktør

Kommentar

Tørt, vått. Kaldt, mildt. 2011 ble et minnerikt år når det gjelder været.

To tørrår etter hverandre førte til en meget spennende vår. Nettselskapene i Norge måtte gå gjennom sine rasjoneringsplaner for å forberede seg på å kutte strømmen til kunder i perioder. Kurven som viser magasinfyllingen i Norge nådde ukentlig nye bunnivåer, og det så lenge ut til å gå mot kritiske nivåer i slutten av mars. Dette skjedde til tross for at kjernekraftverkene i Sverige hadde meget høy produksjon og eksporterte mye kraft til Norge gjennom vinteren. Kraftimporten var også rekordhøy fra Tyskland og Nederland. Vårløsningen kom heldigvis tidligere og kraftigere enn normalt, og krisen ble avblåst i starten av april. Dette var imidlertid en vekker om at kraftsystemet vårt er meget sårbart i tørrår, og at vi er avhengig av hjelp fra gode naboer i slike situasjoner. Uten den store importen, ville vi høyst sannsynlig blitt tvunget til rasjonering i enkelte deler av landet i mars. På det verste var den hydrologiske balansen i Norden 40 TWh under normalen.

Så kom pinsa med store nedbørsmengder flere dager etter hverandre samtidig med at snøsmeltingen i høyfjellet satte i gang for fullt. Storflommen var et faktum, med bekker og elver som gikk over sine bredder og raserte områder som aldri før hadde vært utsatt for naturen på den måten. Ottaelva kulminerte 11. juni etter at det gikk 1040 m^3/s på det meste gjennom Eidefossen. Dette tilsvarer visstnok en 50-årsflom. Den nye dammen sluset alt vannet gjennom lukene uten store problemer, så vi fikk en skikkelig test på at lukene greier det de er konstruert for. Tesse-magasinet steg med 3,5 meter på en uke, og ingen i Eidefoss kan huske at noe lignende har skjedd før. Det fortsatte å regne utover sommeren, og magasinet var fullt så tidlig som i slutten av juli. Den hydrologiske balansen hadde da snudd til 20 TWh i pluss på slutten av året. Så fort kan et kraftsystem som er avhengig av nedbør svinge.

Som om ikke dette var nok, kom orkanen Dagmar på besøk natt til 2. juledag. Målestasjonen i Veodalen registrerte 37 m/s, og det er definert som orkan. Juvvasshø på 1900 m.o.h.hadde vindkast på 65 m/s, så det var harde tak. Linjenettet vårt greidde brasene godt takket være at vindretningen antagelig var gunstig for å unngå store trefall. Lenger vest fikk vinden bedre tak, og i Skjåk Almenning falt ca. 10 % av all skogen. I Stryn var det enda verre, og Stryn Energi var kanskje det nettselskapet i Norge som fikk mest føling med orkanen De to 66 kV-linjene våre mellom Vågåmo og Slådalen måtte koples ut fordi fasene slo sammen og kortsluttet i ett sett. Etter tre timer løyet vinden noe, og linjene kunne igjen legges inn. Ca. 5000 kunder på Dombås, Dovre og Lesja var uten strøm på det meste, og dette førte til en avbruddskostnad på ca. 2 mill. kr. for Eidefoss. Disse to linjene er mest kritiske når det gjelder økonomiske konsekvenser ved nettutfall i forsyningsområdet. Vi vil derfor se på mulige tiltak for å redusere risikoen for nye utfall på den strekningen som er mest værutsatt.

NVE kom med positiv innstilling på Smådøla-prosjektet i mai. Med det er en ny strekning tilbakelagt i dette maratonløpet. Resultatet av den siste etappen er nå avhengig av OED, men signaler så langt, tyder på at vi kan ha håp om å få konsesjon innen sommerferien i 2012. Forhandlingene med Statskog om leie av fallretten, går framover i retning av et leienivå som er bærekraftig for prosjektet – i alle fall etter at elsertifikatmarkedet nå er på plass. Det har vært langdryge og tøffe forhandlinger, så det er desto mer gledelig at partene nå ser ut til å komme fram til en avtale på egen hånd.

Den lange saksbehandlingstiden i NVE og OED er fortsatt en bekymring for aktørene i bransjen. Dette er spesielt kritisk fordi sjansen til å få elsertifikater tar slutt ved utgangen av 2020. I verste fall risikerer en å gå glipp av store tilleggsinntekter på grunn av urimelig lang saksbehandlingstid hos myndighetene, og det kan også tenkes at noen prosjekter blir lagt på is fordi de går glipp av elsertifikatinntektene. Det er spesielt viktig at NVE og OED greier å prioritere prosjekter som de ser har relativt små miljøkonsekvenser, og som fører til mest mulig ny fornybar energi inn i markedet. Jeg håper at politikerne fjerner den særnorske fristen som er satt, slik at vi får de samme vilkårene som svenskene og kan få elsertifikater også etter 2020.

2011 startet med at aggregatet i Midtre Tessa ble stoppet på grunn av omfattende turbinkader. Vi var etter vår mening godt kvalifisert for å få erstatning for tingskade og avbruddstap fra forsikringsselskapet, men der tok vi feil. Det ble en lang kamp for å overbevise forsikringsselskapet om at skaden ikke skyldes normal slitasje, slik de hevdet. Det var først etter at forsikringsklagenemnda kom inn i bildet, at de ga oss rett i vår forklaring. Det er ikke første gangen at vi har hatt lignende diskusjoner

med forsikringsselskapet etter mindre skader enn i Midtre Tessa. Forsikringsselskapene har nok blitt strengere i sine vurderinger på grunn av at det har vært flere skader i bransjen som skyldes dårlig vedlikehold. Gamle anlegg gir med dagens regler stor avkorting i erstatningsbeløpet, og en må ha en lav egenandel dersom det skal bli en erstatningssum å snakke om. Vår egenandel er derfor redusert etter at vi hadde en anbudsrunde og skiftet forsikringsleverandør i slutten av 2011.

Driften gikk stort sett bra i 2011. Til tross for problemer i Midtre og Nedre Tessa, som førte til produksjonstap på til sammen 5 GWh, ble samlet kraftproduksjon 384 GWh takket være mye nedbør fra juni og ut året. Kraftprisen gikk nedover gjennom hele året i takt med økende hydrologisk balanse. Takket være gunstige prissikringer i det finansielle kraftmarkedet, oppnådde vi likevel en god gjennomsnittspris. Vi har tidligere hatt år der prissikringen har slått feil, men jevnt over har det vært vellykket på den måten at våre produksjonsinntekter har ligget på et mer stabilt og forutsigbart nivå enn om vi skulle solgt all produksjonen direkte i spotmarkedet. Nettdriften gikk uten store feil helt til romjula. Hvis vi ser bort fra herjingene til Dagmar, må vi si oss godt fornøyd med regulariteten i linjenettet.

Eidefoss går inn i en meget spennende framtid. Dersom Smådøla, Nedre Otta og Rosten får konsesjon, betyr det investeringer på til sammen 2 milliarder kroner i løpet av 6-7 år der 1 milliard faller på Eidefoss. Dette vil etter mitt syn virke som en stor vitamininnsprøyting på regionen, og jeg håper at våre lokalpolitikere etter hvert ser dette i større og større grad. Så langt synes jeg at politikerne er forsiktige med å tone flagg. Det er mulig at dette skyldes at disse utbyggingene genererer færre kroner til kommunene enn i utbygginger med mer magasinkapasitet og derved mer konsesjonskraft, men ringvirkninger for næringslivet både i anleggsperioden og i framtida synes jeg blir undervurdert. Generelt sett er jeg enig i at kraftutbygginger gir for lite til verskommuner og for mye til staten, og det er synd hvis resultatet av dette blir negative kommuner og ingen utbygging. Skattekronene fra kraftproduksjon skulle vært fordelt på en annen måte, men da må politikerne ta tak i ballen.

Årene framover vil sannsynligvis vise at Eidefoss går inn i en periode der vi planter på nytt for å høste for kommende generasjoner. Det er ikke bare snakk om kraftproduksjon, men også mange kilometer med nytt nett på 132 kV og 66 kV for å få fram strømmen. De ansatte ser fram til å bidra positivt i denne store satsingen. 2011 ligger nå bak oss. På vegne av styre og ledelse vil jeg takke alle ansatte for innsatsen!

Hans Kolden
adm. direktør

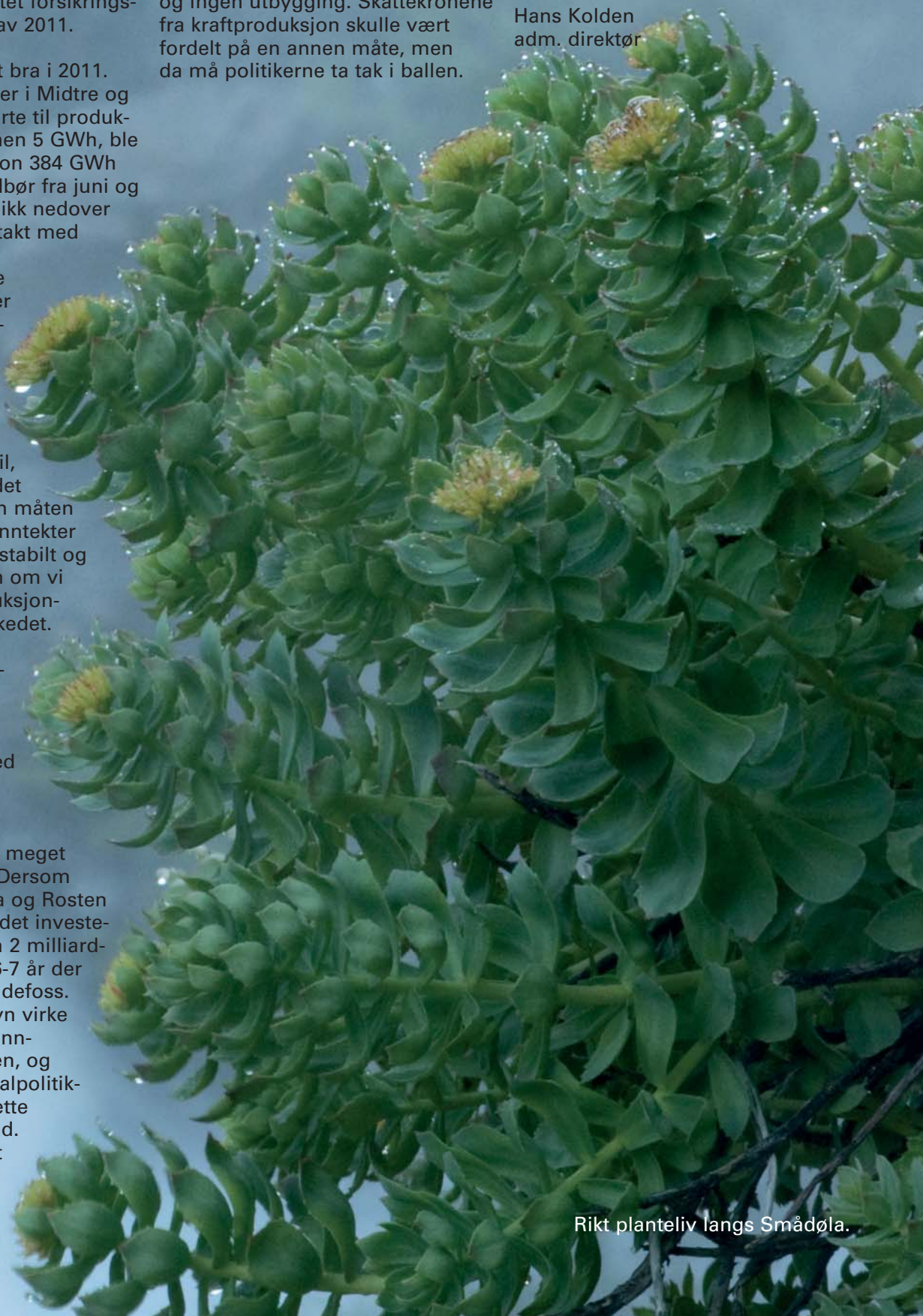

Rikt planteliv langs Smådøla.

Resultatregnskap i hele tusen kroner:

Konsern 2011	Konsern 2010		Note	Morselskap 2011	Morselskap 2010
		Driftsinntekter			
166 535	180 560	Kraftsalg	13	161 667	173 904
81 817	96 046	Nettinntekt	12	81 899	96 097
10 657	8 743	Andre inntekter		10 965	9 084
259 009	285 349	Sum driftsinntekter		254 531	279 085
		Driftskostnader			
37 024	40 382	Kjøp av kraft	13	35 335	40 382
45 200	31 906	Personalkostnader	3,4	45 200	31 906
19 471	18 210	Ordinære avskrivninger	5	18 050	17 068
52 060	52 535	Øvrige driftskostnader	3	51 106	49 660
153 755	143 033	Sum driftskostnader		149 691	139 016
105 254	142 316	Driftsresultat		104 840	140 069
		Finansinntekter og finanskostnader			
2 347	2 132	Annen renteinntekt	7	2 277	2 107
-9 325	31 669	Annen finansinntekt	7,12	-9 325	31 669
-6 825	-7 500	Rente ansvarlig lån	14	-6 825	-7 500
-769	-10 706	Annen finanskostnad	7	-80	-9 970
-14 572	15 595	Netto finansresultat		-13 953	16 306
90 682	157 911	Ordinært resultat før skattekostnad		90 887	156 375
		Skattekostnad			
54 675	79 210	Skattekostnad på ordinært resultat	9	54 734	78 780
36 007	78 701	Årets resultat		36 153	77 595
		Opplysninger om:			
		Foreslått utbytte	15	40 000	51 300
		Til (+) Fra (-) annen egenkapital	15	-3 847	26 295
		Sum disponert		36 153	77 595
36 036	78 480	Andel majoritetsinteresser			
-29	221	Andel minoritets interesser			

Balanse pr.

Konsern 31.12.2011	Konsern 01.01.2011		Note	Morselskap 31.12.2011	Morselskap 01.01.2011
		Anleggsmidler			
		Immaterielle eiendeler			
41 281	46 021	Utsatt skattefordel	1,9	41 618	46 463
41 281	46 021	Sum immaterielle eiendeler		41 618	46 463
		Varige driftsmidler			
1 891	1 891	Tomter, boliger	5	776	776
32 513	32 348	Bygninger og annen fast eiendom	5	16 214	14 894
42 506	33 124	Kraftverk og reguleringer	5	42 506	33 124
165 657	165 676	Regional- og distribusjonsnett	5	165 657	165 676
18 098	18 817	Televirksomhet	5	18 098	18 817
9 388	5 785	Driftsløsøre, inventar ol.	5	9 047	5 265
270 053	257 641	Sum varige driftsmidler		252 298	238 552
		Finansielle anleggsmidler			
0	0	Aksjer i datterselskap	7	4 800	4 800
5 363	5 087	Aksjer og aksjefond	7	5 363	5 087
105 339	107 760	Obligasjoner og andre verdipapirer	7	105 339	107 760
110 702	112 847	Sum finansielle anleggsmidler		115 502	117 647
422 036	416 509	Sum anleggsmidler		409 418	402 662
		Omløpsmidler			
9 066	8 999	Lager av linjemateriell/varer	2	9 025	8 927
		Fordringer			
88 070	123 952	Kundefordringer	12	88 192	124 145
1 922	10 095	Kortsiktige fordringer	13	1 026	7 544
89 992	134 047	Sum fordringer		89 218	131 689
		Investeringer			
118 674	125 458	Aksjer og aksjefond	7	118 674	125 458
7 569	53 810	Pengemarkedsfond	7	7 569	53 810
126 243	179 268	Sum investeringer		126 243	179 268
110 665	59 820	Bankinnskudd, kontanter o.l.	11	108 324	58 460
110 665	59 820			108 324	58 460
335 966	382 134	Sum omløpsmidler		332 810	378 344
758 002	798 643	Sum eiendeler		742 228	781 006

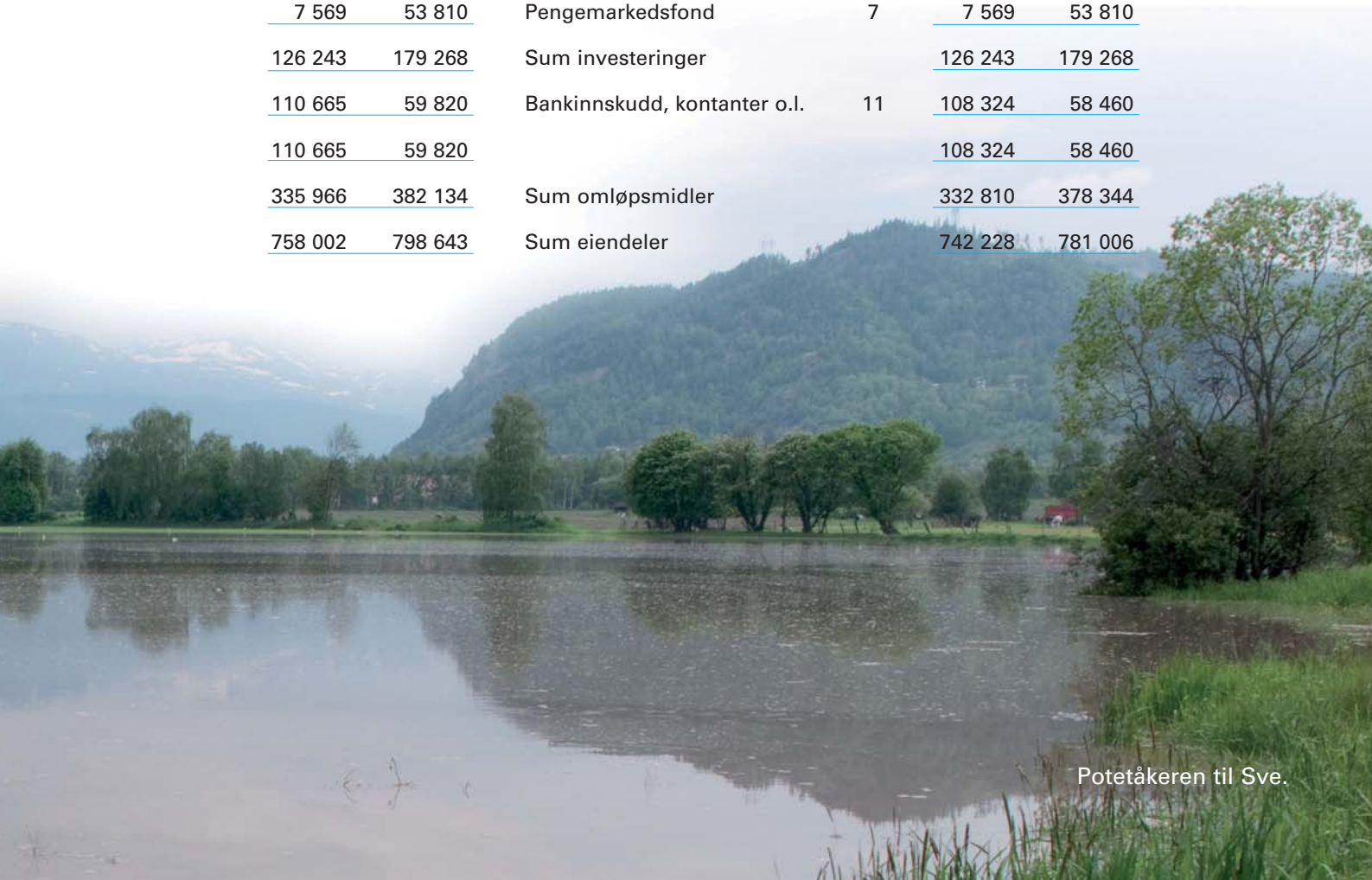

Potetåkeren til Sve.

Balanse pr.

Konsern 31.12.2011	Konsern 01.01.2011		Note	Morselskap 31.12.2011	Morselskap 01.01.2011
		Egenkapital			
		Innskutt egenkapital			
12 000	12 000	Aksjekapital	10, 15	12 000	12 000
107 382	107 382	Overkursfond	15	107 382	107 382
119 382	119 382	Sum innskutt egenkapital		119 382	119 382
		Opptjent egenkapital			
341 390	345 355	Annen egenkapital	1,15	340 310	344 158
1 470	1 499	Minoritetsinteresser		0	0
462 242	466 236	Sum egenkapital		459 692	463 540
		Gjeld			
		Avsetninger for forpliktelser			
3 331	783	Pensjonsforpliktelser	4	3 331	783
3 331	783	Sum avsetning for forpliktelser		3 331	783
		Annen langsiktig gjeld			
150 000	150 000	Ansvarlig lån	14	150 000	150 000
12 875	13 825	Gjeld til kredittinstitusjoner	8	0	0
162 875	163 825	Sum langsiktig gjeld		150 000	150 000
		Kortsiktig gjeld			
9 945	12 124	Leverandørgjeld		9 719	11 459
21 425	28 554	Skyldig offentlige avgifter		21 425	28 356
49 937	68 319	Betalbar skatt	9	49 890	68 179
40 000	51 300	Utbytte	15	40 000	51 300
8 247	7 502	Annen kortsiktig gjeld	13	8 171	7 389
129 554	167 799	Sum kortsiktig gjeld		129 205	166 683
295 760	332 407	Sum gjeld		282 536	317 466
758 002	798 643	Sum egenkapital og gjeld		742 228	781 006

Vågå, 31. desember 2011
19. april 2012

Per Dag Hole
styreleder

Grete Sjurgård

Arnulf Furuhovde

Steinar Dahlen

Steinar Jørråndstad

Lene Sørbråten

Øistein Tho

Hans Kolden
Adm.dir.

Vågåvollene lagt under vann.

Kontantstrømoppstilling

Konsern 2011	Konsern 2010		Note	Morselskap 2011	Morselskap 2010
90 682	157 911	Resultat før skattekostnad		90 887	156 375
-68 179	-45 109	Periodens betalte skatt	9	-68 179	-45 109
-455	0	Gevinst v/salg av anleggsmidler	5	-455	0
19 471	18 210	Ordinære avskrivninger	5	18 050	17 068
0	10 060	Nedskrivning anleggsmidler		0	10 060
41 436	-32 996	Endring i varelager, kundefordr., leverandørgjeld	12	40 633	-32 920
53 026	-11 729	Endring kortsiktige plasseringer	7	53 026	-11 729
-3 602	-11 551	Endring i andre tidsavgrensinger	4,9	-3 602	-11 551
132 379	84 796	**Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter**		130 360	82 194
1 350	8	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	5	1 350	8
-32 779	-21 080	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	5	-32 691	-20 448
2 145	1 506	Inn-/utbetalinger ved kjøp/salg av aksjer og andeler	7	2 145	1 506
-29 284	-19 566	**Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter**		-29 196	-18 934
-950	-1 606	Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	8	0	0
0	15	Tilskudd			
-51 300	-50 820	Utbetalinger av utbytte	15	-51 300	-50 820
-52 250	-52 411	**Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter**		-51 300	-50 820
50 845	12 819	Netto endring av kontanter og kontantekvivalenter		49 864	12 440
59 820	47 001	Kontanter og kontantekvivalenter ved per. begynnelse	11	58 460	46 020
110 665	59 820	**Kontanter og kontantekvivalenter ved per. slutt**	11	108 324	58 460

NOTE 1

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk i Norge. Alle beløp er i hele tusen kroner.

Konsernregnskap

A/S Eidefoss eier 80% av Otta Biovarme AS. Konsernregnskap for 2011 omfatter morselskapet A/S Eidefoss og datterselskapet Otta Biovarme AS. Konsernregnskapet er utarbeidet som om konsernet var en økonomisk enhet. Transaksjoner og mellomværende mellom selskapene i konsernet er eliminert. Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede prinsipper, ved at datterselskapet følger de samme regnskapsprinsipper som morselskapet.

Der ikke annet er nevnt i notene, er disse like for konsernet og morselskapet.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventede tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke generell tapsrisiko.

Egne investeringsarbeider

Aktivering av egne investeringsarbeider er vurdert til direkte lønn og materialkostnader samt andel felleskostnader og er ført som reduksjon av lønn og personalkostnader og andre driftskostnader.

Vannmagasinbeholdninger

Vesentlige endringer i vannmagasinbeholdninger gjennom året vil indirekte påvirke regnskapsresultatet. Vannmagasinbeholdninger balanseføres ikke, jfr. note 6.

Pensjonskostnader

Pensjonsforpliktelsen føres som en gjeldspost i balansen og bevegelsen i året resultatføres, jfr, note 4.

Reguleringer

AS Eidefoss er deltager i Glommens og Laagens Brukseierforing (GLB). Foreningen har til formål å forestå vassdragsreguleringer og på annen måte ivareta medlemmenes interesser i vassdragene. Medlemmene betaler kontingent etter stemmeflertall og yter investerings- og driftstilskudd til de aktuelle reguleringer. A/S Eidefoss har et stemmeantall i GLB som tilsvarer en eierandel på 3,85 %.

Driftsinntekter og driftskostnader

Driftsinntekter representerer opptjent verdi av levert kraft, nett-tjenester og øvrig salg i regnskapsåret. Alle inntekter og kostnader henføres til det året de er opptjent/forbrukt.

I andre driftsinntekter inngår husleieinntekter, utleie av fiberanlegg, salg av materiell og tjenester mv.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatten utgjør 0,7% av en beregnet eiendomsskattetakst. Eiendomsskattetakstgrunnlaget utgjør det høyeste av en nåverdi basert bl.a. på kraftanleggets normerte inntekter, og en alternativ verdi basert på kraftanleggets gjennomsnittlige produksjonsevne multiplisert med en minimumssats på 0,95 kr/kWh, begrenset oppad til en maksimumssats på 2,35 kr/kWh for 2010 og 2,74 kr/kWh for 2011.

Bessa.

I de tilfeller kraftanleggets eiendomsskatte-grunnlag baseres på kraftanleggets nåverdi, vil eiendomsskattegrunnlaget variere med de normerte inntektene.

Eiendomsskatt knyttet til kraftanlegg er i resultat-regnskapet presentert som driftskostnad.

Valuta
Kraftkontrakter for kjøp/salg over Nord Pool blir handlet i Euro. Kontraktene blir bare delvis valutasikret og er derfor eksponert for noe valutarisiko.

Finansiell markedsrisiko
Selskapet benytter seg av finansielle instrumenter i forbindelse med styringen av finansiell risiko.Renterisiko oppstår på kort og mellomlang sikt som et resultat av at deler av konsernets gjeld har flytende rente. Renten på ansvarlig lån er knyttet opp mot renten på 10-årig statsobligasjon beregnet av Norges Bank ved årets slutt.

Skatt
A/S Eidefoss er underlagt ordinær skattlegging av overskudd med 28%, grunnrenteskatt etter spesielle regler med 30% og naturressursskatt etter 1,3 øre/kWh av gjennomsnittsproduksjon for de siste 7 år.

Utsatt skatt/skattefordel for overskuddsskatt og grunnrenteskatt er balanseført.
Jfr. for øvrig note 9.

Regnskapsprinsipper ellers
Regnskapsprinsippene er ellers nærmere omtalt i de tilhørende noter til de enkelte regnskaps-postene.

NOTE 2
Varer
Lager av nettmateriell er vurdert til gjennomsnittlig anskaffelseskost.

NOTE 3
Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser med mer.

Lønnskostnader	**2011**	**2010**
Lønninger	38.897	37.164
Arbeidsgiveravgift	2.864	2.839
Pensjonskostnader	8.139	-2.085
Andre ytelser	2.573	1.754
-Aktivert lønn	(7.273)	(7.767)
Sum	45.200	31.905
Antall årsverk	73	72

Ytelser til ledende personer

	Daglig leder	**Styret**
Lønn	963	124
Pensjonsutgifter	16	

Otta Biovarme AS har ingen ansatte. Det er utbetalt godtgjørelse til styret i Otta Biovarme AS i 2011 med 33 tusen kr.

Revisjonshonorar	**Konsern**	**Mor**
Lovpålagt revisjon	230	208
Andre attestasjonstjenester	16	16
Andre tjenester utenfor revisjonen	33	33

Beløpene er eksklusive mva.

NOTE 4
Pensjonskostnader
Selskapets har pensjonsordninger om omfatter 158 personer. Ordningene gir rett til definerte framtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsene er dekket gjennom et forsikringsselskap.

	2011
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	4.908
Rentekostnad av pensjonsforpliktelse	6.756
Avkastning av pensjonsmidler	-5.482
Administrasjonskostnad	285
Resultatført aktuarielt tap	2.018
Resultatført planendring	0
Arbeidsgiveravgift	330
Netto pensjonskostnad	8.815

	2011	**2010**
Beregnede pensjonsforpliktelser pr. 31.12	154.667	144.560
Pensjonsmidler (til markedsverdi) pr. 31.12	104.719	101.266
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-46.817	-44.728
Arbeidsgiveravgift	2.388	2.207
Netto pensjonsforpliktelse	3.331	783

Økonomiske forutsetninger:

Parametre i %	**2011**	**2010**
Forventet avkastning på fondsmidler	4,1	5,4
Diskonteringsrente	3,8	4,6
Forventet lønnsvekst	3,5	4,0

De aktuarmessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer.

NOTE 5

Varige driftsmidler morselskap	Kjøretøyer, maskiner og inventar	Bygninger, bygn. m. og anlegg	Boliger, tomter	Kraftverk, reguleringer	Regional/ distribusjons-nett	Tele-virksom-het
Anskaffelseskost 01.01	38.679	28.906	776	122.169	440.923	22.007
+Tidligere oppskrevet	0	0	0	11.302	0	0
+Oppskrivninger i år						
+Tilgang	5.917	2.702		10.201	13.484	387
-Avgang	-2.561	-1.635	0	0	0	0
-Samlede av- og nedskrivninger	-32.988	-13.758	0	-101.166	-288.750	-4.296
Bokført verdi 31.12.	9.047	16.214	776	42.506	165.657	18.098
Årets ord. avskrivning	2.431	487	0	818	13.207	1.106
Prosentsats for ord. avskrivning	10 - 33,3	2	0	0 - 4,0	3 – 6,7	5,0

Kraftverkene er tidligere oppskrevet til virkelig verdi, gjennomførte oppskrivninger avskrives i takt med de respektive anlegg.I balanseverdien for kraftverk og reguleringer inngår andeler i Glommens og Laagens Brukseierforening.

Økonomisk levetid for kjøretøyer, maskiner og inventar er 3 til 10 år, bygninger etc. 50 år, reguleringer 25 år til uendelig og regional- og distribusjonsnettet fra 25 til 35 år. Avskrivningsplanene er lineære for alle kategorier. Selskapet har inngått avtaler om leie av biler og maskiner med løpetid på 3 år. Årlig leie av ikke balanseførte biler og maskiner er i 2011 bokført med 433 kr (2010 653 kr).

Varige driftsmidler konsern	Kjøretøyer, maskiner og inventar	Bygninger, bygn. m. og anlegg	Boliger, tomter	Kraftverk, reguleringer	Regional/ distribusjons-nett	Tele-virksom-het
Anskaffelseskost 01.01	39.486	56.209	1.891	122.169	440.923	22.007
+Tidligere oppskrevet	0	0	0	11.302	0	0
+Oppskrivninger i år						
+Tilgang	5.936	2.772	0	10.201	13.484	387
-Avgang	-2.561	-1.635	0	0	0	0
-Nedskrevet med tilskudd		-6.392				
-Samlede av- og nedskrivninger	-33.473	-18.440	0	-101.166	-288.750	-4.296
Bokført verdi konsern 31.12.	9.388	32.513	1.891	42.506	165.657	18.098
Årets ord. avskrivning	2.629	1.711	0	818	13.207	1.106
Prosentsats for ord. avskrivning	10 - 33,3	2 – 6,7	0	0 - 4,0	3 – 6,7	5,0

NOTE 6

Magasinbeholdninger

Magasinbeholdninger/-endringer er ikke innarbeidet i regnskapet.

Ved regnskapsårets utgang var:

1. Årets produksjon: 384,4 GWh
2. Midlere årsproduksjon siste 10 år: 366,0 GWh
3. Beholdning
   01.01.2011 84,3 GWh (58%)
   31.12.2011 89,9 GWh (61%)
   Midlere siste 10 år: 91,0 GWh (64%)

NOTE 7

Aksjer, obligasjoner m.m.

Finansielle anleggsmidler er vurdert til kostpris. Omløpsmidler av aksjer og obligasjoner er bokført til markedsverdi pr. 31.12.

Finansielle anleggsmidler:

	Balanseverdi Konsern	Mor
Aksjer i datterselskap	0	4.800
Andre anleggsaksjer	5.364	5.364
Obligasjoner		
ABN AMRO Aktiv	101.565	101.565
Ansvarlig lån		
Eidsiva Bredbånd	3.773	3.773
Totalt anleggsmidler	110.702	115.502

Posten Aksjer i datterselskap er en eier- og stemmeandel på 80% i Otta Biovarme AS som er bokført etter kostmetoden. Selskapet ble stiftet 21.12.2005. Selskapets forretningskontor er på Otta. Egenkapital i selskapet er 7,35 Mkr. Det er utarbeiddet konsernregnskap fra og med 2006.

Finansielle omløpsmidler:	
Aktiv forvaltning:	
ABN AMRO Aktiv Forvaltning	118.673
Pengemarkedsfond	7.569
Totalt omløpsmidler	126.242

Anskaffelseskost for finansielle omløpsmidler er 118.321 tusen kr.

Aksjene i Eidsiva Bredbånd i posten Andre anleggsaksjer vart i 2010 nedskrevet med 10 Mkr. Nedskrivingen ansees fortsatt å være tilstrekkelig. En eventuell reversering vil bli vurdert ved neste årsskifte.

NOTE 8

Pantstillelser/garantier m.v.

	Konsern	Mor
Gjeld som er sikret ved pant ol.		
Gjeld tilkreditt-institusjoner	12.875	0
Balanseført verdi av eiendeler pantsatt for egen gjeld		
Bygninger	16.299	0
Boliger, tomter	1.115	0
Inventar, løsøre	341	
Sum	17.755	0

NOTE 9

Skatter

Skattekostnaden består av betalbar skatt, som er beregnet på grunnlag av selskapets skattemessige inntekt og utsatt skatt/skattefordel.

Betalbar skatt består av:
- Skatt på alminnelig inntekt, som beregnes på grunnlag av skattepliktig resultat knyttet til selskapets samlede aktiviteter
- Naturressursskatt
- Skatt på grunnrenteinntekt

Naturresursskatt

Naturressursskatt beregnes for hvert enkelt kraftverk ut fra gjennomsnittlig kraftproduksjon de 7 siste år. Naturressurskatten kan utlignes mot ordinær overskuddsskatt. I den grad overskuddsskatten ikke er tilstrekkelig til å dekke utlignet naturressursskatt, blir den fremført med rente for utligning senere år.

Grunnrenteskatt

Grunnrenteskatten knytter seg til det enkelte kraftverk, men fremførbar negativ grunnrenteinntekt kan utlignes mot betalbar grunnrenteinntekt i andre kraftverk. Beregningene av driftsresultatet fremgår av egne forskrifter.

Betalbar grunnrenteskatt utgjør 30% av beregnet grunnrenteinntekt.

Betalbar grunnrenteskatt vil i utgangspunktet være stigende over kraftverkets levetid i det effekten av friinntekten reduseres etter hvert som kraftverket avskrives. Skattekostnaden i resultatregnskapet for grunnrenteskatt består av betalbar grunnrenteskatt og utsatt skatt/skattefordel.

Midlertidige forskjeller som inngår i utligningen:

Beløp i hele tusen	Inntektsskatt		Grunnrenteskatt	
	31.12. 2011	01.01.2011	31.12. 2011	01.01.2011
Kundefordringer	-757	-437	0	0
Avskrivbare anleggsmiddel	-84.294	-104.925	-85.979	-90.421
Andre avsetninger	-90	-110		
Gevinst- og tapskonto	155	-63		
Pensjonsforpliktelse	-3.331	-783		
Periodisert krafthandel	-2.172	6.613		
Akkumulert mindreinntekt	33.972	19.877		
Grunnlag utsatt skatt	-56.517	-79.828	-85.979	-90.421

Beregning utsatt skatt	Utsatt skatt	Utsatt skatt	Utsatt skatt	Utsatt skatt
28% utsatt skatt(efordel)	-15.825	-22.351		
30% utsatt skatt(efordel) grunnrente			-25.793	-27.126
Netto utsatt skattefordel	-15.825	-22.351	-25.793	-27.126
Årets endring utsatt skatt	6.526		1.333	

Betalbar skatt

Inntektsskatt

Årets grunnlag for inntektsskatt framkommer slik:

Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	90.887
Fritaksmetoden aksjer m.v.	15.966
Andre permanente forskjeller	454
Økning/reduksjon midlertidige forskjeller	-23.311
Årets grunnlag for overskuddsskatt	83.996
Årets overskuddsskatt	23.519

Naturressursskatt

Årets naturressursskatt	
376.180.571 kWh á 1,3 øre/kWh	4.890

Grunnrenteskatt

Med utgangspunkt i det enkelte kraftverk beregnes salgsinntektene ut fra årets timesoppløste spotmarkedspriser multiplisert med produksjonen i tilhørende tidsavsnitt med unntak av konsesjonskraft og visse nærmere bestemte kontrakter. Gevinst ved salg av driftsmidler som benyttes i kraftproduksjonen, medtas. Tap ved salg av driftsmidler, skattemessige avskrivninger samt øvrige kostnader tilordnet kraftverket fratrekkes som for overskuddsskatten. Dessuten gis det fradrag for en friinntekt beregnet ut fra skattemessig verdi på driftsmidlene multiplisert med en normrente.

Årets grunnlag for grunnrenteskatt framkommer slik:

Inntekter	128.132
Driftskostnader produksjon	31.136
Skattemessige avskrivninger driftsmidler	6.437
Friinntekt	2.656
Sum fradrag	40.229
Grunnlag grunnrenteskatt	87.903
Årets grunnrenteskatt (30%)	26.371

Spesifikasjon av årets skattekostnad:

Betalbar naturressursskatt	4.890
+ Betalbar inntektsskatt fratrukket utlignet naturressursskatt	18.629
+ Betalbar grunnrenteskatt	26.371
+/- For mye/lite avsatt skatt tidligere år	0
Sum betalbar skattekostnad	49.890
Endring utsatt skatt	4.845
Sum skattekostnad i resultatregnskap	54.735
Faktisk inntektsskattesats	60,2%

NOTE 10
Aksjekapital
Aksjekapitalen er på kr 12.000.000,- fordelt på 12.000 aksjer á kr 1.000,-.

Aksjonærer er:
Vågå kommune 20%
med stemmerett for 2.400 aksjer
Sel kommune 20%
med stemmerett for 2.400 aksjer
Dovre kommune 20%
med stemmerett for 2.400 aksjer
Lesja kommune 20%
med stemmerett for 2.400 aksjer
Lom kommune 20%
med stemmerett for 2.400 aksjer

NOTE 11
Bundne midler
I posten Bankinnskudd, kontanter inngår bundne bankinnskudd for skattetrekk på 1.858 kr og depotkonto til dekning av sikkerhet overfor kraftbørsen Nord Pool ASA med NOK-verdi av EUR 30.000, Nasdaq OMX Clearing NOK-verdi av EUR 30.000 og sikkerhetsstillelse overfor Statnett med 1.138 kr.

Etter sikkerhetskrav fra Nord Pool ASA for handlende i kraftmarkedet er det stilt en garanti på 14,3 Mkr. Eventuelt sikkerhetskrav utover dette skal dekkes opp med plassering av likvider.

NOTE 12
Virksomhetsområder
Etter Energiloven og forskrifter til denne får monopoldelen av selskapet - nettvirksomheten - fastlagt en inntektsramme fra NVE hvert år. Dette representerer rammen for hva nettvirksomheten kan ta inn i inntekter for det aktuelle året.

Mer- eller mindreinntekten beregnes ut fra om nettvirksomheten har tatt inn høyere nettinntekter enn rammen eller ikke. Merinntekt skal tilbakeføres til kundene gjennom endring av tariffene i påfølgende år. Mindreinntekt kan tilbakeføres til kundene gjennom endring av tariffene i påfølgende år.

I forbindelse med at vi fra og med 2003 har balanseført pensjons-forpliktelsen, har NVE etter søknad etterberegnet vår mer-/mindreinntekt for perioden 2003 t.o.m 2010. Dette resulterte i økt aktivert mindreinntekt med 8,46 Mkr og økte aktiverte renter av mindreinntekt med 2,309 Mkr. Økningen er ikke resultatført i årets regnskap, men er ført mot utsatt skatt og egenkapital pr. 01.01.2011.

Årets justerte tillatte inntekt	76.942
Ordinær KILE	-5.184
Kostn. overliggende nett reg.nett	10.248
Kostn. overliggende nett distr.nett	22.824
Eiendomsskatt	1.750
Total ramme	106.580
Sum avvik avskrivning/ avkastning	1.801
Årets nett-inntekter	109.949
Årets merinntekt	1.568
Avregnet merinntekt reg.nett	861
Avregnet merinntekt distr.nett	707

Balanseført mer-/mindre-inntekter:

Uavregnet mindreinntekt pr. 01.01	-19.877
Økt mindreinntekt i NVE-vedtak	-8.460
Avregnet merinntekt i året	1.568
Uavregnet mindreinntekt pr. 31.12	-26.769
Uavregnet rente av mindre-inntekt pr. 01.01	-4.305
Økte renter mindreinntekt i NVE-vedtak	-2.309
Påløpt rente mindreinntekt i året	-589
Uavregnet rente av mindreinntekt pr. 31.12	-7.203

RESULTAT NETTDRIFT (beløp i 1.000 kroner)	**Regionalnett**	**Distrib.nett**
DRIFTSINNTEKTER		
Nettinntekter	28.849	81.100
Årets mer-/mindreinntekt netto	-861	-707
Andre inntekter	0	455
SUM DRIFTSINNTEKTER	27.988	80.848
DRIFTSKOSTNADER		
Kjøp av strøm	3.216	6.463
Personalkostnader	2.037	26.862
Ordinære avskrivninger	3.396	11.764
Øvrige driftskostnader	12.869	35.179
SUM DRIFTSKOSTNADER	21.518	80.268
DRIFTSRESULTAT FØR RENTER	6.470	580

BALANSE NETTDRIFT (beløp i 1.000 kroner)	**Regionalnett**	**Distrib.nett**
EIENDELER		
ANLEGGSMIDLER		
Bygninger	1.730	6.919
Regional- og distribusjonsnett	26.651	122.979
Kundespesifikke anlegg	0	16.026
Kjøretøyer, maskiner, inventar	1.407	5.623
SUM ANLEGGSMIDLER	29.788	151.547
OMLØPSMIDLER		
Arbeidskapital etter Energilovens forskrifter	298	1.515
SUM OMLØPSMIDLER	298	1.515
SUM EIENDELER	30.086	153.062

Avkastningsgrunnlaget for nettdriften er 180.979 (177.006).
Årets avkastning for nettdriften blir da beregnet til 3,9% (11,03%)

NOTE 13
Kraftforvaltning
AS Eidefoss har definert risikostrategi som skal bidra til å sikre avsetning av egen kraftproduksjon til en god og forutsigbar pris. I tillegg er det etablert interne retningslinjer for kjøp/salg av kraft i det fysiske og finansielle kraftmarkedet.

Alle kraftkontrakter med fremtidig utveksling samt forventet egenproduksjon vurderes samlet etter porteføljeprinsippet.

Urealisert tap på aktiv forvaltning i det finansielle kraftmarkedet hos NordPool ASA pr. 31.12.2011 er ca. 2.172 kr. Tapet er bokført i regnskapet for 2011.

Alle kontrakter over Nord Pool handles i Euro. Kontraktene er bare delvis valutasikret, ref. note 1.

NOTE 14
Ansvarlig lån
Ansvarlig lån fra eierkommunene ble opprettet fra 01.07.2003. Lånet forrentes etter rentesats knyttet opp mot renten på 10-årig statsobligasjon beregnet av Norges Bank ved årets slutt med et påslag på 1,0%-poeng, for 2011 4,55% (5,00%) p.a..

Lånet er avdragsfritt i 15 år fra og med 2003. Lånet skal deretter kunne tilbakebetales etter generalforsamlingens nærmere beslutning med vedtektsbestemt flertall, helt, delvis eller avdragsvis. Ved aksjeoverdragelse skal lånet overdras til ny aksjonær.

Ansvarlig lån står tilbake for andre kreditorer selskapet måtte ha.

NOTE 15
Egenkapital

	Aksje-kapital	Overkurs-fond	Annen egenkapital	Totalt	Konsern
Egenkapital 01.01	12.000	107.382	336.404	455.786	458.482
Økt mindreinntekt pga pensjonsimplementering			7.754	7.754	7.754
Årsoverskudd			36.152	36.152	36.038
Avsatt til utbytte			40.000	40.000	40.000
Egenkapital 31.12.	12.000	107.382	340.310	459.692	462.274

*) Jfr. Note 1 og 4.
Fri egenkapital utgjør pr. 31.12.2011 kr 298.692
Minoritetsinteresser utgjør pr. 31.12.2011 kr 1.470

NOTE 16
Nærstående parter
A/S Eidefoss har pr 31.12 registrert følgende mellomværende med konsernselskaper:

Konsernomsetning og fordringer/gjeld	**2011**	**2010**
Salg av tjenester	567	593
Kjøp av tjenester	0	0
Netto konsernomsetning	**567**	**593**
Kortsiktig konserngjeld (+) / fordring (-)		
Leverandørgjeld (+) / fordring (-)	-122	-193
Sum gjeld (+) / fordring (-)	**-122**	**-193**

NOTE 17
Fallrettigheter
Avtalen med Statskog om leie av fallretten på østre siden av Tessa mellom Tesse og Fluguhaugdammen utløper 07.11.2012. Fallretten omfatter 94,61m av samlet fall på 492,9m. Forhandlingene er i gang, men det økonomiske utfallet er vanskelig å anslå.

Store vannmengder i Ottaelva. Ved lutningsanlegget.

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS
Storgt. 132, NO-2615 Lillehammer
Postboks 324, NO-2602 Lillehammer
Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf.: +47 61 38 10 00
Fax: +47 61 27 01 01
www.ey.no
Medlemmer av Den norske Revisorforening

Til generalforsamlingen i
AS Eidefoss

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for AS Eidefoss, som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap, som viser et overskudd på kr 36,0 mill. for konsernet og kr 36,2 mill. for morselskapet, og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og administrerende direktørs ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende direktør er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og administrerende direktør finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettvisende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet for AS Eidefoss avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2011 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret og administrerende direktør har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Lillehammer, 21. april 2012
ERNST & YOUNG AS

Guttorm. S. Gunstad
statsautorisert revisor

Utforming og tilrettelegging for trykk: Visus, Lom.
Trykk og ferdiggjøring: AIT Otta AS.
Omslagsfoto: Bessa i vårløsningen.
Alle foto: Kjell Sveen Stålevik.